

Adneksiyal Kitlelerin Ayırıcı Tanısında “Appendiksiyal Mukosel”: Olgu Sunumu

“MUCOCELE OF THE APPENDIX” IN THE DIFFERENTIAL DIAGNOSIS OF ADNEXIAL MASSES: CASE-REPORT

Ebru TARIM*, Esra BULGAN KILLICADAĞ*, Tayfun BAĞIŞ*, Akın TARIM**, Turgut NOYAN**

* Dr., Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi Kadın Hastalıkları ve Doğum AD,

** Dr., Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi Genel Cerrahi AD, ANKARA

Özet

Anormal mukus birikimine bağlı appendiks lümeninin dilate olmasıyla karakterize kistik kitleler appendiksiyal mukosel olarak adlandırılır. Bu çalışmada sağ adneksiyel kitle ön tanısıyla ameliyata alınan, ancak operasyon sırasında appendiksiyal mukosel tespit edilen bir olgu sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Appendiks, Mukosel, Adneksiyal kitle

T Klin Jinekoloj Obst 2002, 12:285-287

Summary

Mucocele is defined as a cystic mass resulting from a dilated appendiceal lumen caused by abnormal accumulation of mucus. We present a case with mucocele of appendix diagnosed intraoperatively that has been operated as a cause of right adnexal mass.

Key Words: Appendix, Mucocele, Adnexial mass

T Klin J Gynecol Obst 2002, 12:285-287

Appendiksiyal mukoseller, anormal müsünöz sekresyonlara bağlı olarak appendiks lümeninin dilatasyonu ile ortaya çıkan kitlelerdir. Histopatolojik olarak, mukozal hiperplazi, müsünöz kistadenoma, müsünöz kistadenokarsinoma şeklindeki epitelyal proliferasyon, aşırı müsünöz sekresyon ve luminal dilatasyon ile karakterizedir (1). Oldukça nadir görülen bir klinik antite olup cerrahi sırasında appendektomi materyallerinin %0.2-0.3’ünde rapor edilmiştir (2). Ortalama görülme yaşı 55 olup, kadınlarda erkeklere oranla 4 kat daha fazla görülür. Artmış intraluminal basınç sonucunda mukus appendiks duvarını penetre ederek serozaya ulaşabilir. Bunun sonucunda ameliyat sırasında retroperitoneal veya periappendiküler kitle olarak farkedilebilir (3).

Bu çalışmada pelvik USG, CT ve MR tetkikleriyle, adneksiyel kitle tanısı almış ve operasyon sırasında appendiksiyal mukosel olduğu tespit edilen bir olgu sunumu yapılmıştır.

Olgu Sunumu

SE, elli yaşında, evli hasta, menapozal şikayetler nedeniyle Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi Adana Uygulama ve Araştırma Hastanesi Kadın Hastalıkları ve Doğum polikliniğine başvurdu. Bir yıldır menapozda olan hastanın pelvik muayenesinde, sağ adneksiyel alanda yaklaşık 5X3cm boyutlarında, yumuşak, düzgün konturlu, sınırları belirgin, mobil kitle palpe edilmekteydi. Yapılan

Şekil 1. Sağ adneksiyel alanda solid komponentler içeren 72x 23 mmlik fusiform yapıda, son kısmına doğru daha oval yapı gösteren kitle görüntüsü.

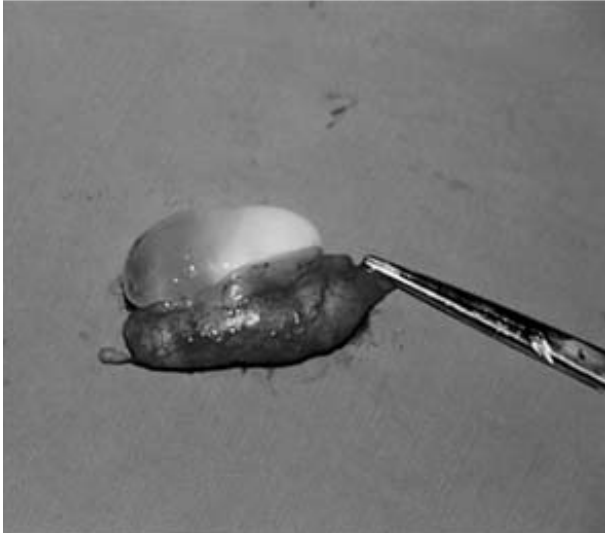
ultrasonografide, sağ adneksiyel bölgede kökeni net olarak değerlendirilemeyen 72x23 mm lik kistik ve solid komponentler içeren kitle izlenmekteydi (Şekil 1). Yapılan

Şekil 2. Kitlenin pelvik CT deki görüntüsü: Sağ adneksiyal alanda solid komponentler içeren 6x2 cm lik kitle mevcuttu.

Şekil 3. Aynı kitlenin pelvik MR görüntüsü: Sağ adneksiyal alanda aynı boyutlarda kistik lezyon ve komşuluğunda loküle sıvı görünümü.

Şekil 4-5. Operasyon sonrası appendiksyal mukoselin görünümü.

doppler ultrasonografisinde kitle etrafında yüksek rezistanslı kan akım traseleri izlendi. Çalışılan tümör belirteçlerinden CA- 125, CEA, AFP, CA 15-3, CA 19-9 ve beta HCG değerleri normal sınırlardaydı. Hastanın pelvik CT'sinde sağ adneksiyal alanda 6x2 cm lik solid komponent içeren yapı izlenmekteydi (Şekil 2). Pelvik MR'da da sağ adneksiyal alanda aynı boyutlarda kistik lezyon ve komşuluğunda loküle sıvı olduğu belirtildi (Şekil 3).

Hastaya yapılan tanısal amaçlı laparotomide; uterus, bilateral tubalar ve overler normaldi. Ancak appendiks 7x2.5cm. boyutunda, gergin ve ödemli görünümdeydi ve karın içi diğer organlarda ek patolojik bulgu saptanmadı (Şekil 4 ve 5). Hastaya appendektomi yapıldı ve operasyon sonlandırıldı. Histopatolojik incelemede appendiks lümeninde mukoid materyal ve mikst tipte iltihabi hücre infiltrasyonu izlendi.

Tartışma

Appendiksiyal mukosel nadir görülür ve genellikle preoperatif doğru tanı konulamaz (4). Klasik olarak şüpheli appendisit vakalarının laparotomileri sırasında tanı konur (5-7). Hastaların %64'ü sağ alt kadran ağrısı ile başvururken, % 23'ü asemptomatiktir (4). Makroskopik görünümü normal appendiks veya çeşitli büyüklüklerdeki kitle şeklinde olabilir (8). İçeriği de, ince ve sıvı veya kalın ve jelatinöz olabilir. Genellikle sağ iliak fossada bulunur ancak orta hattın soluna uzanabilir (9).

Bu olgu, adneksiyal kitlelerin ayırıcı tanısının iyi yapılması, intraperitoneal ve ekstraperitoneal kitlelerin adneksiyal yerleşim gösterebilmesine iyi bir örnek olması açısından dikkat çekicidir. Ayırıcı tanıda intraperitoneal kitleler düşünülürken ovarian kistler, mezenterik ve omental kistler, mezenterik hematoma veya tümör, abdominal abseler yanında appendiksiyal mukosel de nadir bir neden olsa da akılda tutulmalıdır.

Adneksiye kitlelerin ayırıcı tanısında pelvik USG, pelvik CT, pelvik MR ve tümör belirleyicilerin yeri önemli olmakla beraber, maalesef ayırıcı tanı her zaman bu yöntemlerle yapılamayabilir. Asıl tanının her zaman operasyon sırasında konulduğu unutulmamalıdır. Jinekolojik operas-

yonlar sırasında uterus ve overlerin yanısıra tüm karın içi organların net bir şekilde değerlendirilmesi esastır.

KAYNAKLAR

1. Sayek İ. Temel Cerrahi . 1.baskı. 1991; 1:773-4.
2. Dachman A, Lichtenstein J, Friedman A. Mucocele of the appendix and pseudomixoma peritonei. AJR 1985 ;144: 923-9.
3. Rosai J. Ackerman's Surgical Pathology 1989; seventh edition volume one: 563-6.
4. Horgan JG, Chow PP, Richter JO. CT and Sonography in the Recognition of Mucocele of the Appendix. AJR 1984 143: 959-62.
5. Watne AL, Trevino E. Diagnostic features of mucocele of the appendix. Arch Surg 1962;84:516-24.
6. Woodruff R, McDonald JR. Benign and malignant cystic tumors of the appendix. Surg Gynecol Obstet 1940;71:750-5.
7. Aho AJ, Heinonen R, Lauren P. Benign and malignant mucocele of the appendix. Acta Chir Scand 1973;139:392-400.
8. Wesser DR, Edelman S. Experiences with mucoceles of the appendix. Ann Surg 1961; 153: 272-6.
9. Li YP, Morin ME, Tan A. Ultrasound findings in mucocele of the appendix. JCU 1981; 9: 406-8.

Geliş Tarihi: 20.07.2001

Yazışma adresi: Dr.Tayfun BAĞIŞ
Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi
Kadın Hastalıkları ve Doğum AD, ANKARA
tayfunbagis@hotmail.com